

مقدمه ناشر

دوست خوبم، سلام!

خواندن هر درسی برای خودش ماجرای دارد. هر کدام از کتاب‌های «ماجراهای من و درس» هم مربوط به یکی از این ماجراهاست. اگرچه ماجرای درس‌خواندن معمولاً وضعیت‌ها و نتیجه‌های مختلفی دارد که از شادی و خوشی و سرزندگی تا غم و اندوه و خستگی متغیر است، اما این کتاب ماجرای دیگری دارد.

این کتاب به معنی واقعی کلمه، کارراه‌انداز و مفید است. برای هر درس، یک درس‌نامه‌ی خلاصه، مفید و یاددهنده دارید که هر چه را لازم باشد با بیانی ساده و روشن توضیح داده است. بعد از درس‌نامه با یک سری سؤال، شبیه سؤال‌های امتحانی روبه‌رو می‌شوید.

اگر درس‌نامه را خوب بخوانید و یاد بگیرید، حتماً از پس جواب‌دادن به تمام سؤال‌ها برمی‌آیید و با یادگرفتن مجموع نکات و مفاهیم درس‌نامه و تمرین‌کردن آن‌ها در هر آزمون و امتحان دلخواهی، مثل امتحان‌های شفاهی، کلاسی، کتبی و ... به راحتی نمره‌ی خوب می‌آورید.

برای نیم‌سال اول و نیم‌سال دوم هم، آزمون‌های درست و حسابی استاندارد برایتان گذاشته‌ایم که با خیال راحت بروید سر امتحان.

راستی! برای این‌که خیالتان راحت باشد که پاسخ‌هایتان درست بوده است، در انتهای کتاب پاسخ‌نامه‌ی تشریحی گذاشتیم. ☺

خلاصه‌اش این‌که ما، ماجرای شما و هر کدام از درس‌هایتان را تبدیل کرده‌ایم به یک کتاب آموزشی کامل و جمع‌وجور که هم در طول سال تحصیلی و هم در اوقات قبل از امتحان (همان شب امتحان خودمان) به کمکتان می‌آید تا کاملاً مطمئن شوید و در امتحان‌های کتبی نمره‌ی ۲۰ (می‌دانیم که در کارنامه‌هایتان نمره ندارید، منظورمان همان امتحان‌های مداد و کاغذی متداول مدرسه‌ها است.)، در امتحان‌های توصیفی «خیلی‌خوب» و در امتحان‌های شفاهی «صد آفرین!» و ... بگیرید.

امیدواریم با استفاده از این کتاب جادویی همه‌ی ماجراهایتان با خوبی و خوشی تمام شود.

مواظب خودتان باشید و ماجراهای خوبی داشته باشید!

فهرست

۵	ستایش
۷	درس اول: معرفت آفریدگار
۱۴	درس دوم: پنجره‌های شناخت
۲۱	درس سوم: هوشیاری
۲۷	درس چهارم: داستان من و شما
۳۲	درس پنجم: هفت‌خان رستم
۴۱	درس ششم: ای وطن
۴۶	درس هفتم: درس آزاد (فرهنگ بومی ۱)
۴۸	درس هشتم: دریاقلی
۵۵	آزمون نیم‌سال اول
۵۶	درس نهم: رنج‌هایی کشیده‌ام که می‌پرس
۶۳	درس دهم: عطار و جلال‌الدین محمّد
۶۸	درس یازدهم: شهدا خورشیدند
۷۴	درس دوازدهم: دوستی/ مشاوره
۸۲	درس سیزدهم: درس آزاد (فرهنگ بومی ۲)
۸۳	درس چهاردهم: راز زندگی
۸۹	درس پانزدهم: میوه‌ی هنر
۹۶	درس شانزدهم: آداب مطالعه
۱۰۳	درس هفدهم: ستاره‌ی روشن
۱۱۱	آزمون نیم‌سال دوم
۱۱۳	پاسخ‌نامه‌ی تشریحی

درس اول

معرفت آفریدگار

معنی واژه‌ها

✱ معرفت: شناخت به علم و دانش	جنبش: حرکت، تکان
✱ موزون: دارای وزن و آهنگ، سنجیده	خالق: خداوند، آفریننده
ناله: زاری، آواز	✱ خلق: آفریده، مردم
هوشیار: آگاه، باهوش	خیز: برخیز، بلند شو
✱ محبت:	✱ ربیع: بهار، هنگام بهار
آبادی: روستا	✱ زار: ناتوان، ضعیف، نحیف
آزرده: ناراحت، دلگیر، رنجیده	✱ سپاس‌داری: شکرگزاری، سپاسگزاری
تندباد: طوفان، باد شدید	✱ غفلت: بی‌خبری، نادانی
✱ حک: خراشیدن، تراشیدن	✱ غنیمت: آنچه به دست آید، سود، فرصت مناسب
✱ صخره: سنگ بزرگ و سخت	✱ قُمری: پرنده‌ای خاکستری‌رنگ و کوچک‌تر از کبوتر
لغزید: سُر خورد	کردگار: خداوند، آفریننده
✱ مشاجره: با هم نزاع و دعوا کردن	گردون: آسمان
	✱ مرغزار: چمنزار، سبزه‌زار

واژه‌های مهم املایی

خالق - پرستیدن - سپاس‌داری - افزایش - غفلت - گمراهی - وزید - مرغزار - غنیمت - ربیع - موزون - قُمری - نظر - هوشیار - ورق - معرفت - عبور - موضوع - چهره - آزرده - تصمیم - استراحت - ناگهان - شخصی - لغزید - غرق‌شدن - صخره - حک کرد - صحرا - محبت - تأکید - خواهش - احساس - عاطفه - مقصود - صورت - تغییر

تاریخ ادبیات

ابوعلی بلعمی (قرن چهارم هجری): او از بزرگان و نویسندگان تاریخ زبان و ادب فارسی بود. بلعمی روزگاری را به وزارت سامانیان سپری کرد. ترجمه‌ی تاریخ طبری و تألیف آن به زبان فارسی از آثار اوست.

شیخ مصلح‌الدین سعدی (قرن هفتم هجری): از بزرگ‌ترین شاعران و نویسندگان ایران است. بوستان (به شعر)، گلستان (به نثر همراه شعر) و دیوان اشعار از او بر جای مانده است. مجموعه‌ی این آثار «کلیات سعدی» نامیده می‌شود. سعدی برای اتمام تحصیلات از شیراز به بغداد رفت و پس از ۳۵ سال دوباره به زادگاهش بازگشت. کتاب گلستان حاصل تجربیات او در این سفرها است. موضوع کتاب بی‌نظیر بوستان «اخلاق، تربیت، سیاست و اجتماعیات» است.

معنی ابیات و عبارات مهم

معرفت آفریدگار

این همه خلق را که شما ببینید، بدین چندین بسیاری، این همه را خالق است که آفریدگار ایشان است و نعمت بر ایشان از وی است. این همه آفریده‌ای که می‌بینید و تعداد آن‌ها زیاد است، همه‌ی آن‌ها آفریننده‌ای دارند که خداوند است و نعمت‌هایی که به آن‌ها داده شده است از طرف او (خداوند) است.

آفریدگار را ببايد پرستيدن و بر نعمت او سپاس‌داري بايد كردن.

خداوند را بايد بپرستيم و از او بايد به خاطر نعمت‌هايي كه به ما داده است، سپاسگزاري كنيم.

اندیشه‌کردن اندر کارِ خالق و مخلوق، روشنایی افزایش اندر دل و غفلت از این و ناندیشیدن، تاریکی افزایش اندر دل و نادانی، گمراهی است.

فكر كردن درباره‌ي كار خداوند و آفریده‌ها، به دل نور و روشنایی می‌دهد (باعث آگاهی انسان می‌شود) و فكر نکردن و بی‌توجهی به آن موجب تاریکی دل (نادانی و گمراهی) می‌شود و بی‌خبری و نادانی، گمراهی است.

❖ تضاد: خالق ≠ مخلوق، روشنایی ≠ تاریکی، اندیشیدن ≠ ناندیشیدن / فعل‌ها: افزایش - است / عبارت ۳ جمله دارد. (اندیشه‌کردن و ناندیشیدن مصدر هستند، به همین دلیل در شمارش جمله‌ها حساب نمی‌شوند).

باد بهاری وزید از طرفِ مرغزار باز به گردون رسید، ناله‌ی هر مرغِ زار

باد بهاری از سمت چمنزار شروع به وزیدن کرد. دوباره آواز هر پرنده‌ی نحیف و کوچک هم به آسمان رسید. (حتی پرنده‌های کوچک و ضعیف هم از سر شوق با صدای بلند شروع به آوازخوانی کردند).

❖ قافیه: قالب این شعر «غزل» است و واژه‌ی «مرغزار» در مصراع اول، با واژه‌های «زار، لاله‌زار، خداوندگار، کردگار» در مصراع‌های دوم هم قافیه است. / نهاد: باد بهاری، ناله‌ی هر مرغِ زار / ترکیب اضافی: ناله‌ی مرغ / ترکیب وصفی: باد بهاری، مرغِ زار / فعل‌ها: وزید، رسید / بیت ۲ جمله دارد و هر ۲ جمله خبری هستند.

خیز و غنیمت شمار، جنبشِ بادِ ربیع ناله‌ی موزونِ مرغ، بوی خوشِ لاله‌زار

بلند شو و از ورزش باد بهاری، آواز آهنگین پرندگان و بوی خوش لاله‌زار، بهترین استفاده را کن و قدر آن‌ها را بدان.

❖ ترکیب اضافی: جنبش باد، بوی لاله‌زار، باد ربیع / ترکیب وصفی: ناله‌ی موزون، بوی خوش / فعل‌ها: خیز، غنیمت شمار / بیت ۲ جمله دارد و هر ۲ جمله امری هستند.

هر گل و برگی که هست، یاد خدا می‌کند بلب‌لب و قُمری چه خواند؟ یادِ خداوندگار

هر گل و گیاهی که در طبیعت هست، خدا را یاد می‌کند. بلب‌لب و قُمری چه می‌خوانند؟ آن‌ها نیز با آواز خود، خدا را یاد می‌کنند.

❖ ترکیب اضافی: یادِ خدا، یادِ خداوندگار / جان‌بخشی: گل و برگ و بلب‌لب و قُمری یاد خدا می‌کنند. / فعل‌ها: هست، می‌کند، خواند، می‌خوانند (از انتهای بیت حذف شده است). / بیت ۴ جمله دارد. جمله‌های اول، دوم و چهارم خبری هستند و جمله‌ی سوم پرسشی است.

برگِ درختانِ سبز در نظرِ هوشیار هر ورقش دفتری‌ست، معرفتِ کردگار

هر برگ‌ی از درختان سبز، در نظر انسان عاقل و هوشیار، مانند دفتری است که مطالبی برای شناخت خداوند در آن وجود دارد.

❖ نهاد: برگ درختان سبز / ترکیب اضافی: برگ درختان، نظر هوشیار، ورقش (ورق + ش)، معرفت کردگار / ترکیب وصفی: درختان سبز: / فعل: است / بیت ۱ جمله‌ی خبری است.

دانش‌زبانی

جمله

جمله یک واژه یا مجموعه‌ای از واژه‌ها است که پیام کاملی را از گوینده به شنونده می‌رساند. همه‌ی ما در طول روز از جمله‌های فراوان و متنوعی استفاده می‌کنیم. در زبان فارسی جمله از دو بخش نهاد و گزاره تشکیل می‌شود.

❖ مثال: پرندگان در آسمان آبی پرواز می‌کردند. / دل جایگاه خداوند است.
نهاد گزاره گزاره نهاد

انواع جمله از نظر محتوا

جمله از نظر محتوا انواع مختلفی دارد.

۱. جمله‌ی خبری: جمله‌ای است که خبری را بیان می‌کند و در پایان آن از علامت «.» استفاده می‌شود.
❖ مثال: باد بهاری وزید. / نادانی، گمراهی است. / زینب بیمار شد.

۲. **جمله‌ی پرسشی:** جمله‌ای است که در آن پرسشی وجود دارد و در پایان آن از علامت «؟» استفاده می‌شود.

چرا امروز دیر رسیدی؟

مثال بلبل و قمری چه خواند؟

● آیا دوباره به دیدار ما خواهی آمد؟

نکته ۱ بعضی اوقات جمله‌ها با واژه‌های پرسشی «چرا، آیا، چند و ...» سؤالی می‌شوند.

◉ کدام مدرسه درس می خوانی؟

مثال چند کتاب برای دانش‌آموزان آوردی؟

۲ گاهی اوقات هم فقط از لحن بیان جمله و آهنگ صدا متوجه سؤالی بودن جمله می شویم.

دندان‌هایت را مسواک زدی؟

مثال میوه خریدی؟

البته در بیشتر مواقع، واژه‌ی پرسشی «آیا» از ابتدای این جملات حذف شده است.

۳. جمله‌ی امری: جمله‌ای است که در آن خواهش یا فرمانی بیان می‌شود و در پایان آن علامت «.» قرار می‌گیرد.

🔴 کتاب را روی میز بگذار.

● لطفاً سکوت را رعایت کنید.

مثال خیز و غنیمت شمار.

۴. **جمله‌ی عاطفی:** جمله‌ای است که بیانگر احساس و عاطفه باشد و در پایان آن از علامت «!» استفاده می‌شود.

● آه از این روزگار بی وفا!

عجب هوای دلپذیری!

مثال چه گل زیبایی!

جابه‌جایی اجزای جمله

گاهی اوقات برای زیبا و موزون شدن شعر، جای اجزای جمله تغییر می‌کند. برای مثال، فعل به جای این‌که در آخر جمله قرار بگیرد، در ابتدا یا وسط جمله می‌آید.

❁ خیز و غنیمت شمار جنبش باد ربیع

مثال باز به گردون رسید ناله‌ی هر مُرغ زار

می‌ریختم تمام جهان را به پای تو

علاوه بر فعل، بقیه‌ی اجزای جمله هم گاهی جابه‌جا می‌شوند. برای مثال، جای نهاد در ابتدای جمله است اما به دلایلی که گفتیم نهاد هم می‌تواند در شعر جابه‌جا شود.

باز هم فوارهی گنجشکها
نهاد

مثال در فضای باغها پر می‌شود

برای پیدا کردن نهاد می‌توانیم از سؤال «چه کسی» یا «چه چیزی» استفاده کنیم. جواب این سؤال‌ها، نهاد را به ما نشان می‌دهد.

مثال از زمین خشک می‌روید گیاه ← چه چیزی می‌روید؟ گیاه. پس گیاه نهاد است.

معنی واژه‌های زیر را بنویسید.

ز فیضش خاکِ آدم، گشت گلشن

ز فضلش هر دو عالم، گشت روشن

به مشاجره پرداختند.

غنیمت:

سیاس داری:

غفلت از این و نااندیشیدن، تاریکی افزاید اندر دل.

باد بهاری وزید از طرفِ مرغزار

فکرت:

خلق:

حک:

دانش زبانی

۲۴ هر واژه را در دو جمله با معنای متفاوت به کار ببرید.

	الف کاری
	ب زخمی

۲۵ هر یک از واژگان زیر چند بخش (هجا) دارند؟ مقابل آن‌ها بنویسید.

تشخیص رکاب‌دار آبادی ساخت

۲۶ برای هر واژه، دو معنای مختلف بنویسید.

بازی: ، فرمانروایی: ،

۲۷ برای هر واژه، دو صفت بنویسید.

الف پادشاه ، ب ظرف

۲۸ تعداد جمله‌های عبارت زیر را مشخص کنید.

«شاه از شدت تشنگی خشمگین شد. باز را بر زمین کوبید و هلاک کرد. در این حال رکاب‌دار شاه رسید و باز را کشته دید.»

املا

۲۹ غلط‌های املائی هر ردیف را مشخص کنید و صحیح آن را بنویسید.

الف ملک از شدت خوشهالی به دنبال او تاخت و آهو را نیافت.

ب کم‌گفتن هر سخن ثواب است

پ از شدت تشنگی خشمگین شد و باز را بر زمین کوبید و هلاک کرد.

۳۰ غلط‌های املائی متن زیر را اصلاح کنید.

«مركب را به هر طرف می‌تاخت و دشت و سحرا می‌پیمود تا به کوهی رسید که از بالای آن آبی ذلال می‌چکید. آب را در جام جمع کرد و خاست بنوشد که باز پر زد و آب را ریخت. پادشاه از آن حرکت آذرده‌خاطر گشت.»

درک مطلب و حفظ شعر

۳۱ با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«کم گوی و گزیده گوی چون دُر تا ز اندک تو جهان شود پُر»

الف قافیه و ردیف را مشخص کنید و تعداد هجای آن‌ها را بنویسید.

ب بیت چند جمله دارد؟ نوع جملات را بنویسید.

پ مفهوم کلی بیت چیست؟

۳۲ با توجه به متن، به پرسش‌های داده‌شده پاسخ دهید.

«رکاب‌دار سؤال کرد که چه چیز موجب گریه‌ی شما شده است. شاه آهی سرد برکشید و قصه‌ی باز و ریختن آب جام را به تمامی بازگفت و فرمود که بر مرگ باز افسوس می‌خورم که چنان جانور عزیزی را بی‌جان کردم.»

الف درباره‌ی کدام واژه می‌توان گفت که دو بار و در معانی مختلف در متن به کار رفته است؟

ب تعداد جملات متن را مشخص کنید.

پ آه سرد شاه نشانه‌ی چه بود؟

ت دو ترکیب وصفی از متن پیدا کنید و بنویسید.

ث منظور از «شما» در متن، چه کسی است؟

۳۳ بیتی را بنویسید که واژه‌های «لاف» و «خشت» در آن به کار رفته باشد.

۳۴ مفهوم ضرب المثل «دشمن دانا بلندت می کند / بر زمینت می زند نادان دوست» را توضیح دهید.

۳۵ جاهای خالی متن زیر را با واژه‌های دلخواه پر کنید.

..... چشم‌درد گرفت. برای پیش دامپزشک رفت. دامپزشک دارویی را که برای درمان چشم استفاده می‌کرد در چشم مرد ریخت. مرد شد و از دست دامپزشک به قاضی شهر در روز دادگاه به قاضی گفت: «این شخص چیزی را که در چشم الاغ‌ها می‌ریخت در چشم من ریخت و من کور شدم.» قاضی گفت: «این دامپزشک نیست، چون اگر تو نبودی برای نزد دامپزشک نمی‌رفتی و پیش می‌رفتی.»

پرسش‌های چهارگزینه‌ای

۳۶ معنی واژه‌های «کمند - مالا مال - مجال - ملال - خرمن» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) ریسمان - لبریز - فرصت - بیزاری - توده
(۲) ناچیز - پُر - فرصت - اندوه - انبوه
(۳) ریسمان - فرصت - لبریز - توده - اندوه
(۴) لبریز - ناچیز - اندوه - سرشار - فرصت

۳۷ با توجه به بیت زیر، گزینه‌ی صحیح را مشخص کنید.

- «لاف از سخن چو دُر توان زد آن خشت بود که پر توان زد»
(۱) بیت ۴ جمله دارد.
(۲) منظور از خشت، خانه‌ی کاهگلی است.
(۳) «دُر» و «پُر» قافیه، «توان زد» ردیف است.
(۴) واژه‌ی «سخن» سه‌جایی است.

۳۸ نام خالق آثار زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«لیلی و مجنون - انوار سہیلی - روضۃ الشہدا - مخزن الاسرار»

- (۱) نظامی - نظامی - واعظ کاشفی - نظامی
(۲) نظامی - واعظ کاشفی - واعظ کاشفی - نظامی
(۳) واعظ کاشفی - نظامی - واعظ کاشفی - نظامی
(۴) واعظ کاشفی - واعظ کاشفی - واعظ کاشفی - نظامی

۳۹ رابطه‌ی دو واژه‌ی «مالا مال» و «تهی» مانند رابطه‌ی واژه‌ها در گزینه‌ی است.

- (۱) ملک و پادشاه (۲) پیوسته و مداوم (۳) اثر و تأثیر (۴) گزیده و مفصل

۴۰ نهادهای عبارت «رکاب‌دار سراسیمه از کوه پایین آمد، شاه جام آب را بر لب نهاد و اشک از چشم بارید.» در کدام گزینه آمده‌اند؟

- (۱) رکاب‌دار - جام - اشک (۲) سراسیمه - جام - شاه
(۳) شاه - رکاب‌دار - او (۴) رکاب‌دار - شاه - او (محدوف)

۴۱ معنای واژه‌ی «ملک» در گزینه‌ی آمده است.

- (۱) کشور (۲) پادشاهی (۳) زمین (۴) پادشاه

۴۲ در کدام گزینه، نقش «را» با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) ای مادر عزیز که جان داده‌ای مرا (۲) می‌ریختم تمام جهان را به پای تو
(۳) به نام آن که جان را فکرت آموخت (۴) لقمان را گفتند: ادب از که آموختی؟

۴۳ کدام گزینه از نظر معنایی با بیت زیر، تناسب بیشتری دارد؟

- «کم گوی و گزیده گوی چون دُر تا ز اندک تو جهان شود پُر»
(۱) تو نیکی می‌کن و در دجله انداز که ایزد در بیابانت دهد باز
(۲) صدفوار گوهرشناسان راز دهان جز به لؤلؤ نکردند باز
(۳) هین سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود وارهد از حد جهان، بی‌حد و اندازه شود
(۴) از آن مرد دانا دهان دوخته است که بیند که شمع از زبان سوخته است

۴۴ در میان ترکیبات زیر، به ترتیب (از راست به چپ) چند ترکیب اضافی و وصفی وجود دارد؟

«گناه نابخشودنی - سفره‌های خالی - مفهوم سخن - رحمت خداوند - زبان طوطی - غار تاریک»

- (۱) ۲ - ۴ (۲) ۲ - ۲ (۳) ۳ - ۳ (۴) ۴ - ۵ (۵) ۱

۴۵ «باد به گرد او نمی‌رسید.» یعنی

- (۱) او از باد کندتر بود. (۲) باد، گرد و خاک را به هوا بلند کرده بود.

- (۳) از سرعت او گردباد به هوا بلند شد. (۴) حتی باد هم نمی‌توانست به او برسد.

۴۶ در کدام گزینه، همه‌ی واژه‌ها دوهجایی هستند؟

- (۱) مَلِک - قطره - آهو (۲) مَجال - هلاک - جام

- (۳) شکار - خوشحال - همراهان (۴) منبع - بی‌درنگ - فرود

۴۷ در عبارت زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«رکاب‌دار سؤال کرد که چه چیز موجب گریه‌ی شما شده است. شاه غصه‌ی باز را به تمامی باذ گفت و فرمود که بر مرگ باز افسوس

می‌خورم. من از این حرکت نامناسب پشیمان گشته‌ام، وقتی که پشیمانی سودی ندارد.»

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۵ (۴) ۶

۴۸ کدام بیت‌ها با هم ارتباط معنایی دارند؟

- الف با من هزار نوبت اگر دشمنی کنی
ب دشمن دانا بلندت می‌کند
پ دشمن دانا که غم جان بود
ت دوست از من پیش دشمن گفت و دشمن پیش دوست
ث دوستی با مردم دانا نکوست
- (۱) الف - ب - ت (۲) ب - پ - ث (۳) پ - ت - ث (۴) ب - ت - ث

۴۹ در کدام گزینه کلمه‌ی مفرد وجود دارد؟

- (۱) پرندگان - همراهان - شرایط (۲) کودکان - یاران - دوستان

- (۳) دقایق - واژه‌ها - جمله‌ها (۴) نویسندگان - مالمال - حواس

۵۰ توجه به نکته‌هایی مانند «زمان و محل تولد، محل زندگی، ویژگی‌های خلقی و جسمی» مربوط به کدام گزینه است؟

- (۱) سفرنامه‌نویسی (۲) شرح حال‌نویسی (۳) نوشتن داستان‌های کوتاه (۴) تاریخ‌نویسی

۵۱ برای کدام واژه نمی‌توان دو معنا در نظر گرفت؟

- (۱) راضی (۲) کاری (۳) کودکی (۴) زخمی

۵۲ بیت «آب ارچه همه زلال خیزد / از خوردن پُر ملال خیزد» به چه مفهومی اشاره می‌کند؟

- (۱) نباید در هنگام آب خوردن اسراف کرد. (۲) زیاد خوردن آب زلال باعث شادابی می‌شود.
(۳) در هر شرایطی باید حد و اندازه را نگه داشت. (۴) نوشیدن آب زلال باعث از بین رفتن ناراحتی‌ها می‌شود.

۵۳ همه‌ی واژه‌های آمده در تمامی گزینه‌ها با یکدیگر هم‌خانواده‌اند، به جز گزینه‌ی

- (۱) فاعل - مفعول - فعل (۲) قاصد - قصر - مقصد

- (۳) رکاب - راکب - مرکب (۴) خصوصی - اختصاص - مخصوص

۵۴ با توجه به متن درس «هوشیاری»، منظور از جمله‌ی «کمند در گردن حیوانات می‌انداخت.» چیست؟

- (۱) حیوانات را اسیر می‌کرد. (۲) حیوانات را اهلی می‌کرد.

- (۳) حیوانات را شکار می‌کرد. (۴) از حیوانات سواری می‌گرفت.

Kheilisabz.com		مدت امتحان: ۶۰ دقیقه	فارسی پایه‌ی ششم	آزمون نیم سال اول
می‌داند	نمی‌داند	۱ معنای واژه‌های زیر را بنویسید. الف) تجلی (ب) غنیمت (پ) اتحاد (ت) نخجیر (ث) دژخیمان		
		۲ معنی عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) به نام آن که جان را فکرت آموخت چراغ دل به نور جان برافروخت ب) دریاقلی رکاب بزن یا علی بگو چشم انتظار همت تو دین و میهن است پ) بینداخت چون باد خم کمند سر جادو آورد ناگه به بند ت) اندیشه کردن اندر کار خالق و مخلوق، روشنایی افزایش اندر دل.		
		۳ درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کنید. الف) کتاب کیمیای سعادت اثر غزالی است. ب) از ویرگول یا درنگ‌نما برای درنگ کوتاه و در پایان عبارت‌ها و جمله‌ها استفاده می‌کنیم. پ) بیت «دریاقلی! به وسعت دریاست نام تو / تاریخ در تلفظ نام تو الکن است» دو جمله دارد.		
		۴ در مقابل هر واژه، مورد خواسته شده را بنویسید. الف) قسمت (هم خانواده) (ب) حواس (مفرد) پ) مقصود (هم خانواده) (ت) دقایق (مفرد)		
		۵ نهاد و فعل جمله‌های زیر را مشخص کنید. الف) پیرزن، هدهد را از روی بلندترین شاخه‌ی درخت دید. ب) ما با صدای بلند به لطیفه‌ی مریم خندیدیم.		
		۶ در جمله‌ی «رستم در نبرد با سهراب، زخمی کاری به او زد»، واژه‌ی «کاری» به چه معناست؟		
		۷ آرایه‌ی خواسته شده در مقابل هر عبارت را مشخص کنید. الف) بزد تیغ و بنداخت از بر، سرش فرو ریخت چون رود خون از برش (مبالغه) ب) پیرمرد از سروصدای بچه‌ها به ستوه آمده بود. (کنایه)		
		۸ متن زیر را بخوانید و واژه‌های نادرست را بیابید و صحیح آن‌ها را بنویسید. «شغل دریاقلی اوراغ‌فروشی بود. در یک شب تاریک متوجه شد که سربازان دشمن بعضی به صورتی قاف‌گیرکننده از بهمن شیر گذشته‌اند و می‌خواهند شهر محاصره شده‌ی آبادان را به اشغال کامل خود دریاورند.		
		۹ منادا و تشبیه را در شعر زیر مشخص کنید. همچو رویش در بهاران / همچو جان در هر بدن / مثل بوی عطر گل‌ها / مثل سبزی چمن / ای وطن!		
		۱۰ قافیه و ردیف را در بیت زیر مشخص کنید. با این‌که سخن به لطف آب است کم‌گفتن هر سخن صواب است		
		۱۱ نوع هر جمله و علامت نگارشی که در پایان آن می‌آید، مشخص کنید. الف) برای موفقیت در امتحانات، چه قدر درس خواندی (ب) با صدای بلند تکرار کنید پ) دیشب خواب پدر بزرگم را دیدم (ت) خدایا تو معرکه‌ای		
		۱۲ یک بند درباره‌ی «شهید» بنویسید.		

درس دهم

عطار و جلال الدین محمد

معنی واژه‌ها

اسرارنامه: نام یکی از آثار عطار نیشابوری	* ماشاءالله: آن چه خدا خواست.	سحاب: ابر
بدرقه: همراهی، مشایعت	مقام: جایگاه	سلیم: ساده دل، سالم، بی عیب
حسابی: خیلی، کاملاً	نسخه: رونوشت، کپی، جلد	شاخ: شاخه‌ی درخت
دلپذیر: دلچسب، مطلوب	هیجان انگیز: هیجان آور، شورانگیز	صورت: ظاهر
زادگاه: محل تولد، وطن	درخت علم	* علیم: بسیار دانا، عالم، اهل فضل و
سرگرم: مشغول	بحر: دریا	علم. در این حکایت از روی طنز بیان
شیخ: مرشد، پیشوا، فرد دانا، پیر	* بقا: همیشگی، جاودانگی	شده و به معنای «بی خبر و نادان» است.
فرصت: زمان	* بی بار و بر: بی ثمر، بی حاصل، بیهوده	کیش: که + ش، به معنای که او را
کاروان سرا: مهمان خانه‌ای برای استراحت	تمسخر: مسخره کردن	
مسافران در هر شهر، محل استراحت	حاکم: فرمانروا، پادشاه	
کاروان‌ها در زمان قدیم.	روانه کردن: فرستادن	

واژه‌های مهم املائی

بهاء الدین - دلپذیر - سفر طولانی - هیجان انگیز - زیارت - سمرقند - زادگاه - دروازه - اذان - نماز عصر - تقریباً - موضوع - عادی - کاروان سرا - فرصت - ماشاءالله - غروب - خوشحال - صفحه - نسخه - اسرارنامه - بدرقه - مشغول - مراقب - خواست خدا - مقام - حاکم - هندوستان - تمسخر - قصد - سلیم - علیم - صورت - بحر - سحاب - صد هزار - آثار - بقا

تاریخ ادبیات

مثنوی معنوی: نام کتابی است که توسط جلال الدین محمد بلخی (مولوی، مولانا) در قرن هفتم نوشته شده است. این اثر شامل ۶ دفتر و ۲۶ هزار بیت و حکایت‌های جالب و پندآموز است.

معنی ابیات و عبارات مهم

درخت علم

شیخ خندید و بگفتش ای سلیم این درخت علم باشد ای علیم
فرد دانا (پیرمرد) خندید و گفت: «ای ساده دل، درختی که دنبالش می گردی، درخت علم است.»

☞ قافیه: سلیم، سلیم، علیم / منادا: سلیم، علیم، حرف ندا: ای / تشبیه: علم به درخت مانند شده است. / فعل‌ها: خندید، بگفت، باشد / این بیت ۵ جمله دارد. (ای سلیم و ای علیم منادا هستند و هر کدام یک جمله محسوب می شوند.)

تو به صورت رفته‌ای، ای بی خبر زان ز شاخ معنی‌ای، بی بار و بر
ای انسان ناآگاه و بی خبر، تو فقط به ظاهر موضوع توجه کرده‌ای، به همین دلیل از معنی اصلی و واقعیت آن بهره‌ای نبرده‌ای. (مفهوم بیت: نكوهش ظاهربینی و تأکید بر توجه به باطن و معنی موضوعات)

☞ قافیه: بی خبر، بی بار و بر / منادا: بی خبر، حرف ندا: ای / تشبیه: معنی به شاخه مانند شده است. / تضاد: صورت ≠ معنی / فعل‌ها: رفته‌ای، هستی (ای در معنی‌ای) / بیت ۳ جمله دارد. (ای بی خبر منادا است و یک جمله محسوب می شود.)

گه درختش نام شد، گاه آفتاب گاه بحرش نام شد، گاهی سحاب

علم و دانش را گاهی درخت، گاهی آفتاب، گاهی دریا و گاهی ابر نامیده‌اند.

☞ **قافیه:** آفتاب، سحاب / تشبیه: علم به درخت، آفتاب، بحر و سحاب مانند شده است. / ترکیب اضافی: درختش، بحرش / فعل‌ها: نام شد در میان هر دو مصراع، نام شد (محذوف) در پایان هر دو مصراع / بیت ۴ جمله دارد.

آن یکی کیش صد هزار آثار خاست کم‌ترین آثار او، عمر بقاست

علم و دانش، آثار و فایده‌های بسیاری دارد که کم‌ترین فایده‌ی آن، عمر جاویدان است.

☞ **قافیه:** خاست، بقاست / تضاد: صد هزار ≠ کم‌ترین / فعل‌ها: خاست، است (در بقاست) / بیت ۲ جمله دارد.

دانش ادبی

قالب شعری مثنوی

در زبان فارسی، شعر از نظر **قالب** به انواع گوناگونی مانند غزل، قصیده، مثنوی، قطعه و ... تقسیم می‌شود. مثنوی به قالب شعری گفته می‌شود که همه‌ی بیت‌های آن در یک وزن سروده شده باشند و هر بیت (دو مصراع) آن قافیه‌ای جداگانه داشته باشد؛ پس در این قالب شعری، دو مصراع هر بیت، هم‌قافیه هستند.

مثال

یکی گربه در خانه‌ی زال بود
قافیه ردیف
که برگشته‌ایام و بدحال بود
قافیه ردیف

روان شد به مهمان‌سرای امیر
قافیه
غلامان سلطان زندنش به تیر
قافیه

چکان خونس از استخوان، می‌دوید
قافیه ردیف
همی‌گفت و از هول جان، می‌دوید
قافیه ردیف

اگر جستم از دست این تیرزن
قافیه
من و موش و ویرانه‌ی پیرزن
قافیه

همان‌طور که در شعر بالا مشخص شده است، هر بیت قافیه‌ای جداگانه دارد؛ پس شکل قالب مثنوی
○ ——— ○ ———
△ ——— △ ———
☆ ——— ☆ ———
این‌گونه است:

مثنوی از قدیمی‌ترین قالب‌های شعر فارسی و همچنین مناسب‌ترین قالب برای سرودن اشعار بلند داستانی و مطالب طولانی است. برخی از اشعار آمده در کتاب فارسی مانند «ستایش»، «سخن»، شعر آمده در حکایت «علم و عمل»، شعر آمده در حکایت «درخت علم» و ... در قالب مثنوی سروده شده‌اند. یکی از کتاب‌های بارزش مولانا جلال‌الدین نیز «مثنوی معنوی» نام دارد که با بیت زیر شروع شده است:

○ بشنو از نی چون حکایت می‌کند وز جدایی‌ها شکایت می‌کند قافیه: حکایت، شکایت / ردیف: می‌کند

پرسش‌های درس

معنی واژه‌های زیر را بنویسید.

۲ پدر برای بدرقه‌ی مهمان رفت.

۱ بلخ زادگاه محمد بود.

۴ نسخه:

۳ شیخ خندید و بگفتش ای سلیم

۶ علیم:

۵ ماشاءالله:

۸ بی بار و بر:

۷ سحاب:

پاسخ نامه ی تشریحی

پاسخ پرسش های درس اول

- ۱ بخشش، عطا
- ۲ بی خبری، نادانی
- ۳ احسان، بخشش
- ۴ چمنزار، سبزه زار
- ۵ با هم نزاع و دعوا کردن
- ۶ اندیشه و تفکر
- ۷ فرصت مناسب، سود
- ۸ آفریده، مردم
- ۹ شکرگزاری، سپاس گزاری
- ۱۰ خراشیدن، تراشیدن
- ۱۱ خداوند را باید بپرستیم و از او باید به خاطر نعمت هایی که به ما داده است، سپاس گزاری کنیم.
- ۱۲ فکر کردن درباره ی کار خداوند و آفریده ها، به دل نور و روشنائی می دهد. (باعث آگاهی انسان می شود).
- ۱۳ پیش انسانی که دل و جانش محلّ پیداشدن نور الهی است، تمام عالم مانند کتابی برای شناخت خداوند بلندمرتبه است.
- ۱۴ هر برگي از درختان سبز، در نظر انسان عاقل و هوشیار، مانند دفتری است که مطالبی برای شناخت خداوند در آن وجود دارد.
- ۱۵ اجزای جمله
- ۱۶ امری
- ۱۷ گلستان
- ۱۸ نادرست، اندیشه نکردن در کار خالق و مخلوق موجب گمراهی می شود.
- ۱۹ درست
- ۲۰ نادرست، همه ی موجودات خداوند را یاد می کنند. (هر گل و برگي که هست یاد خدا می کند / بلبل و قمری چه خواند؟ یاد خداوندگار)
- ۲۱ الف) نوع / ب) هدایت / پ) سنگ بزرگ و سخت / ت) خلق ← مخلوق
- ۲۲ هم خانواده ← عبور، عابر / نجات، ناجی / ناظر، منظور
- متضاد ← برافروخت ≠ خاموش کرد / نادانی ≠ دانایی / پیاده ≠ سواره
- ۲۳ الف) نهاد: دو دوست، فعل: عبور می کردند / ب) نهاد: باد بهاری، فعل: وزید / پ) نهاد: پرندگان، فعل: می گفتند / ت) نهاد: سعدی، فعل: رفت
- ۲۴ ترکیب وصفی ← بوی خوش - آدم باهوش - باد شدید / ترکیب اضافی ← خانه ی همسایه - دیده ی خویش - ناله ی مرغ
- ۲۵ تا یک ساعت دیگر حاضر باش. (نوع جمله: امری) / چه دریای بیکرانی! (نوع جمله: عاطفی) / برای مسافرت کدام شهر را انتخاب می کنید؟ (نوع جمله: پرسشی) / راست گویی، نجات دهنده است. (نوع جمله: خبری)
- ۲۶ الف) نهاد (درخت نارون) در انتهای جمله قرار گرفته است. (درخت نارون برگ نو آرد.) / ب) نهاد در پایان جمله آمده است. (دل سنگ و کوه ز نادان بنالد.) / پ) فعل (نیست) در میان جمله آمده است. (خرد را تاب نور آن روی نیست.)
- ۲۷ فضل - مرغزار - مخلوق - غفلت - نظر - لغزید
- ۲۸ تعالی - موزون - غنیمت - صخره
- ۲۹ الف) ترکیب وصفی / ب) بله، فعل در وسط جمله آمده است. بیت این گونه مرتب می شود: باد بهاری از طرف مرغزار وزید، ناله ی هر مرغ زار باز به گردون رسید / پ) مصراع اول: نهاد: باد بهاری، فعل: وزید مصراع دوم: نهاد: ناله ی هر مرغ زار، فعل: رسید / ت) مرغزار
- ۳۰ زیرا نمی خواست هیچ گاه محبت دوستش را فراموش کند.
- ۳۱ الف) قافیه: بیش، خویش / واژه های پیشنهادی ← ریش، کیش، پیش / ب) فعل ها: بگفتند، نشانی داده اند / ۲ جمله / پ) هر کس چیزی درباره ی خداوند گفته است، فقط از نظر و دیدگاه خودش بوده است و در واقع خداوند قابل وصف نیست. (هر کس برداشت خودش را گفته، نه واقعیت وجودی خداوند را.)
- ۳۲ اگر کسی برای نعمت هایی که خداوند به او عطا کرده است، شاکر و سپاس گزار باشد، خداوند نیز روزبه روز بر نعمت ها و الطافش نسبت به آن فرد می افزاید و نعمت بیشتری به او می دهد.

- ۳۳ الف) فصل — بهار، تابستان، پاییز، زمستان
ب) پروردگار — مهربان، بخشنده، یکتا، بی‌نیاز
- ۳۴ گزینه‌ی «۴» ۳۵ گزینه‌ی «۳» ۳۶ گزینه‌ی «۲» «صحبت» با «محبت و حبیب» هم‌خانواده نیست.
- ۳۷ گزینه‌ی «۱» در حال گریه کردن بود که گفت: «چه حرف‌هایی می‌زنی! بمونم که چی بشه؟»
(۱) (۲) (۳) (۴) (۵)
- ۳۸ گزینه‌ی «۳» شکل صحیح کلماتی که در سایر گزینه‌ها نادرست نوشته شده‌اند: گزینه‌ی (۱): موزون، گزینه‌ی (۲): لغزیدن، گزینه‌ی (۴): غنیمت
- ۳۹ گزینه‌ی «۱» در این گزینه «بنی‌آدم» نهاد است. ۴۰ گزینه‌ی «۳»
- ۴۱ گزینه‌ی «۴» علامت پایانی این جمله «!» و علامت پایانی سایر جمله‌ها «.» است. ۴۲ گزینه‌ی «۱» ۴۳ گزینه‌ی «۴» ۴۴ گزینه‌ی «۳»
- ۴۵ گزینه‌ی «۲» ترکیب وصفی: ناله‌ی موزون، بوی خوش، باد بهاری، صخره‌ی بزرگ / ترکیب اضافی: ناله‌ی مرغ، یاد خداوندگار، برگ درختان (در پاسخ به این سؤال به واژه‌ی «به ترتیب» در صورت سؤال توجه کنید.)
- ۴۶ گزینه‌ی «۱» واژه‌ها در سایر گزینه‌ها با هم مترادف‌اند. ۴۷ گزینه‌ی «۱» «کن» ردیف است و «شاد و یاد» قافیه هستند.
- ۴۸ گزینه‌ی «۱» نوع جمله‌ی آمده در این گزینه، خبری است. ۴۹ گزینه‌ی «۳» واژه‌های «چشم‌اش» و «رو» گفتاری و شکسته نوشته شده‌اند و باید به صورت «چشم‌هایش» و «را» نوشته شوند.
- ۵۰ گزینه‌ی «۳» هنگام نوشتن نباید واژه‌های گفتاری در متن به کار ببریم. ۵۱ گزینه‌ی «۲»
- ۵۲ گزینه‌ی «۱» جمله‌ی اول پرسشی و علامت مخصوص آن «؟» است. جمله‌ی دوم عاطفی و علامت مخصوص آن «!» است. جمله‌ی سوم خبری و جمله‌ی چهارم امری است که علامت مخصوص آن‌ها «.» است.

پاسخ پرسش‌های درس دوم

- ۱ غرور، خودپسندی ۲ آسان، ساده ۳ زیاده‌خواهی ۴ خانه ۵ آفرینش، ایجاد ۶ خوبی، نیکوکاری و بخشش ۷ برابر، هم‌رتبه ۸ حال کسی را پرسیدن ۹ مقدار، اندازه، در این درس به معنای دلیل و موجب ۱۰ هر کس فقط به خودش تکیه کند و مغرور شود (فقط خودش را قبول داشته باشد)، نمی‌تواند خداوند را بشناسد. ۱۱ هیچ وقت مهر و محبت دوستان، به اندازه‌ی محبت و مهربانی و وفای تو نمی‌شود. ۱۲ پرنده‌ی باهوش که از دام و تله فرار می‌کرد، با همه‌ی باهوشی و زیرکی‌اش در دام گرفتار و اسیر شد. ۱۳ هفت‌وزیر - محمد بن علی ظهیری سمرقندی ۱۴ س، ف، ر ۱۵ درست ۱۶ نادرست، سه حرف اصلی کفافی به ترتیب «ک، ف، ش» است، اما سه حرف اصلی کاشف به ترتیب «ک، ش، ف» است. ۱۷ صبح دل‌انگیز - چهره‌ی معمولی - ماشین تندرو - اخلاق پسندیده - رفتار مناسب - کتاب مفید (می‌توانید به دلخواه واژگان دیگری بسازید.) ۱۸ الف) فاطمه به نمایندگی از گروه خود برخاست. ب) ما تمام دیدگاه‌ها را شنیدیم. پ) کودکان مشغول بازی بودند.

واژگان	حروف مشترک	هم‌خانواده
قاصد، مقصود	ق، ص، د	مقصد
تفکر، افکار	ف، ک، ر	متفکر
حفاظ، محفوظ	ح، ف، ظ	حافظ

۲۰. درنگ ≠ عجله / نمایان ≠ پنهان / محکم ≠ سست / پسندیده ≠ ناپسند

۲۱. دقایق ← دقیقه / اخلاق ← خلق / حواس ← حس / اعضا ← عضو

۲۲. الف) ع، ق، ل / ب) خ، ل، ق / ۲۳. الف) برخاست - خواست / ب) شخصیت / پ) امثال

۲۴. دقایقی - نظر - اعضای - برخاست - شباهت

۲۵. الف) پنج جمله: ۱. یکی از گروه‌ها نتیجه‌گیری جالبی کرده بود ۲. آن این است ۳. هر کس تنها به خود تکیه کند ۴. خودبینی را پیشه سازد ۵. به شناخت خالق، دست نمی‌یابد. (توجه داشته باشید که بهترین روش برای تشخیص تعداد جملات، شمارش فعل‌های موجود در متن است.) / ب) هم‌خانواده‌ی خالق ← مخلوق، حروف مشترک: خ، ل، ق / پ) نتیجه‌گیری / ت) تکیه‌کردن به خود و خودبین‌بودن.

۲۶. ۱. تاجری را هزار دینار خسارت افتاد. ۲. پسر را گفت: باید این سخن با هیچ کس در میان نپهی. ۳. گفت: «ای پدر فرمان تو راست، نگویم ۴. ولیکن می‌خواهم مصلحت پنهان‌داشتن را بدانم». ۵. پدر گفت: «تا مصیبت دوتا نشود، ۶. یکی از بین رفتن سرمایه و دیگر شماتت همسایه.»

۲۷. الف) قربانِ مهربانی و لطف و صفای تو / ب) خشنودی تو مایه‌ی خشنودی من است / زیرا بُود رضای خدا در رضای تو

۲۸. در زمان‌های قدیم دو برادر بودند. یکی از آن‌ها علم و دانش فراگرفت و دیگری به جمع‌کردن مال و ثروت مشغول شد. پس از مدت‌ها، یکی دانشمند شد و دیگری عزیز مصر. یک بار برادر ثروتمند با تحقیر به برادر دانشمند خود نگاه کرد و گفت: «من مقام و مرتبه‌ای دارم اما تو هنوز هم فقیری.» برادر دانشمند با لبخند گفت: «من خدا را شکر می‌کنم که به میراث پیامبران یعنی علم و دانش دست پیدا کردم ولی تو به میراث پادشاهان ظالمی مانند فرعون رسیده‌ای!»

۲۹. اگر انسان تلاش و کوشش کند، خداوند نیز به او کمک می‌کند تا به هدفش برسد و موفق شود.

۳۰. گزینه‌ی ۲ معنای درست کلماتی که اشتباه معنی شده‌اند ← فریب: حيله، حقه / درنگ: توقف، مکث / هم‌پایه: برابر، مساوی / خودبینی: غرور، خودپسندی / پایبند: مقید، وفادار

۳۱. گزینه‌ی ۳ سه حرف اصلی واژه‌های «شاهد و شهید»، «ش، ه، د» است اما سه حرف اصلی کلمه‌ی مشهور «ش، ه، ر» است و با کلماتی مانند «شهرت» هم‌خانواده می‌شود.

۳۲. گزینه‌ی ۱ واژه‌های آمده در این گزینه هم‌خانواده‌اند اما واژه‌های آمده در سایر گزینه‌ها ارتباط جمع و مفردی دارند.

۳۳. گزینه‌ی ۴ این بیت ۴ جمله دارد: ۱. گل به تاراج رفت ۲. خار بماند ۳. گنج برداشتند ۴. مار بماند.

۳۴. گزینه‌ی ۳ کلمه‌ی «معالجه» در گزینه‌ی ۲ با «عجله» هم‌خانواده نیست، زیرا حروف اصلی آن به ترتیب «ع، ل، ج» است و با کلماتی مانند «علاج» می‌تواند هم‌خانواده باشد. اما حروف اصلی کلمه‌ی «عجله» به ترتیب «ع، ج، ل» است و با کلماتی مانند «عجول» و «تعجیل» می‌تواند هم‌خانواده باشد.

۳۵. گزینه‌ی ۳

۳۶. گزینه‌ی ۱ شکل صحیح واژگان نادرست ← واژگان، سهل، غفلت، مواظب، حواس جمع

۳۷. گزینه‌ی ۴ «مخلوق» با «خالق» و «رابط» با «ارتباط» هم‌خانواده است.

۳۸. گزینه‌ی ۳ ۳۹. گزینه‌ی ۱ ترکیب آمده در این گزینه اضافی است، اما سایر ترکیب‌ها وصفی هستند.

۴۰. گزینه‌ی ۳ ۴۱. گزینه‌ی ۱ مایه: مقدار، اندازه، مایع: روان، جاری

۴۲. گزینه‌ی ۴ ۴۳. گزینه‌ی ۲ ۴۴. گزینه‌ی ۲ ۴۵. گزینه‌ی ۱

۴۶. گزینه‌ی ۴ بررسی سایر گزینه‌ها: شکل صحیح کلماتی که نادرست آمده‌اند: گزینه‌ی ۱: بیهوده / گزینه‌ی ۲: مغرور / گزینه‌ی ۳: هم‌خانواده‌اند

۴۷. گزینه‌ی ۲ «طمع» به معنی «زیاده‌خواهی» است و «غذا» معنای کلمه‌ی «طعام» است.